FOR Freedom AND Justice...

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN HOME

No. 231

AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY

National and International Circulation

SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY MORNING, DECEMBER 1, 1959

STEV. LVIII.—VOL. LVIII.

Gomulka je zaposlil vlad. podpredsednike

Poljska rdeča vlada priporoča varčevanje, ker je celotno narodno gospodarstvo zašlo v težave.

VARŠAVA, Polj. — Vsaka komunistična vlada se odlikuje po tem, da ima celo vrsto podpredsednikov, ki navadno nimajo nobenega pravega opravila. So prišli na taka mesta, ker so verni in odlični komunisti.

V varšavski vladi so bili do sedaj trije; sedaj je Gomulka postavil še dva tovariša, ki sta na Poljskem razvpita kot stalinista. Da zaposli vseh pet podpredsednikov, je Gomulka oklical kampanjo varčevanja v poljskem gospodarstvu. Varčevati bo treba povsod, v javni upravi in domačih gospodinjstvih, da ne govorimo o gospodarskih podjetjih. Kontrolo nad varčevanjem je poveril kar vsem petim podpredsednikom.

V svojem delu večkrat ne bodo imeli sreče. Tako na primer nihče ne verjame, da bi mogli izterjati od kmetov kakih $200,000,000 na kmetskih dolgovih in davčnih zaostankih, dasiravno namerava režim investirati v kmetijstvo nad $800 milijonov.

—o—

Nobenega sestanka na vrhovih pred 1961?

LONDON, Ang. — Londonsko časopisje je začelo javno trditi, da sestanka na vrhovih ne more biti pred l. 1961. Navaja za to sledeče okolnosti: Hruščev je potisnil svoj obisk v Pariz v pomlad, De Gaulle bo šel v London šele v aprilu, v Washington šele v maju, Eisenhower bo šel v Moskvo šele po teh obiskih. Do sestanka na vrhovih bi moglo priti šele v juniju, takrat bo pa v Ameriki volivna kampanja v polnem teku in Hruščev bo rajše počakal, da se sestane l. 1961 z novim gospodarjem v Beli hiši.

Kar je morda najvažnejše: s tem prorokovanjem bodo zadovoljni v Peipingu, tam namreč sestanka na vrhovih trpeti ne morejo, ker jih ni zraven.

—o—

Naraščanje komunizma v številkah

WASHINGTON, D. C. — Kanadski komunistični mesečnik Svetovni marksistični pregled je objavil sledeče številke o naraščanju komunizma po svetu:

Število komunističnih strank je tekom zadnjih 20 let narastlo v svobodnih državah od 58 na 71, število članstva pa od 1.5 milijona na 4.5 milijona. V zapadni Evropi je bilo pred 20 leti samo 338,000 komunistov, danes jih je 2.4 milijona, v istem času je v Afriki narastlo število komunistov od 3,000 na 50,000. Nazadovalo pa je število komunistov v tem času tako v Ameriki in Kanadi kot v Angliji, kjer komunistične stranke dejansko ne pomenijo ničesar.

Vremenski prerok pravi:

Večinoma oblačno in topleje. Najvišja temperatura 43, najnižja 35.

Novi grobovi

Henry (Krajc) Kristy

Kakor smo že včeraj poročali, je po kratki bolezni umrl v Crile Veteranski bolnišnici Henry (Krajc) Kristy z 1205 E. 60 St. Star je bil 46 let in rojen v Clevelandu. Bil je veteran druge svetovne vojne, služil je v mornarici, in član Društva sv. Katarine št. 29 ZSZ. Zaposlen je bil pri Dee & Kay Tavern kot čistilec. Tukaj zapušča sina Kennetha, mater Mary Krajc, brate Josepha, Franka, Albina in sestro Bertho Bokar. Pogreb bo v četrtek ob desetih iz Zakrajskovega pogreb. zavoda v cerkev sv. Vida ob 10:30, nato na pokopališče Kalvarija. Truplo bo položeno na mrtvaški oder danes popoldne ob enih.

—o—

Eisenhower ne bo videl indijskega vojnega ministra Krišne

NEW DELHI, Ind. — Indijska vlada je odpovedala vse vojaške parade za časa obiska našega predsednika Eisenhowerja, ne morda zato, da pokaže, da je tudi ona miroljubna kot naš predsednik, ampak iz posebnega razloga. V Indiji je vojni minister znani levičar Krišna Menon, ki ga javnost zelo napada, ker preveč vleče s komunisti.

Da ne bi dali njegovim nasprotnikom prilike za javne demonstracije in škandale pri Eisenhowerjevem obisku, je vlada na tihem odpovedala vojaške parade. S tem je tudi dosegla, da Krišna ne bo mogel igrati tekom Eisenhowerjevega obiska nobene vidnejše vloge.

—o—

Nixon in Rockefeller gradita svoje postojanke v – Beli hiši

WASHINGTON, D. C. — Do prihodnjih predsedniških volitev manjka skoraj pičlo leto, toda v republikanski stranki je že zavladalo prepričanje, da sta samo dva resna kandidata, ki bo med njima morala izbirati republikanska konvencija: Nixon in Rockefeller.

Za vse to se naša javnost še malo meni, toda uradništvo v Beli hiši in njeni okolici, si beli glave, na katero stran naj se nagne. V začetku so bili vsi uradniki za Nixona, zadnje čase pa se je baje med njimi pojavila tudi struja, ki se nagiba na Rockefellerjevo stran.

—o—

Če si brezobziren pri vožnji, ne pozabi, da se boš zaradi tega kesal!

Egiptovski Naser se je začel bati za Sirijo

Poskusi iraškega diktatorja gen. Kasema razširiti vpliv nad Sirijo, so pripravili Naserja do tega, da je začel odstranjevati vzroke nezadovoljstva v sirijskem delu Združene arabske republike.

KAIRO, Egipt. — Februarja 1958 je šla Sirija v bratski objem z Egiptom in tako se je rodila nova Združena arabska republika. Takrat so arabski nacijonalisti upali, da bodo sirskem vzgledu sledile še druge arabske države, pa so se goljufali v svojih upih. Goljufali so se v svojem upanju tudi sirski nacijonalisti. V egiptovskem bratskem objemu je postala Sirija navadna kolonija Egipta; izgubila ni samo svoje polit čne, ampak tudi svojo gospodarsko samostojnost in tako zelo hitro podlegla gospodarskemu in upravnemu pritisku iz Kaira. Sirci so kmalu začeli kazati najprvo svoje razočaranje, potem svojo nezadovoljnost, za kar se pa Naser ni dosti zmenil.

Ko se je pokazalo, da iraškega diktatorja Kasema ni mogoče uničiti s trobentanjem po egiptovskem radiju in da je mož začel groziti Egiptu, da mu bo odvzel Sirijo in jo spravil v svojo federacijo, so v Kairu uvideli, da je treba gospodarski in politični kurz v Siriji doremeniti. Naser je poslal tja svojega najsposobnejšega zaupnika maršala Amera z naročilom, naj prevzame vlado in ugotovi, kaj vse je tam narobe.

Amer je hitro spoznal, v čem se godijo krivice sirskemu narodu in iz Egipčana postal vnet zagovornik sirskih pravic. Sirski narod je z Amerjem kar zadovoljen, ne marajo ga pa sirski politiki, ki bi radi še naprej ribarili v kalnem.

NAJNOVEJŠE VESTI

WASHINGTON, D.C. — Predsednik Eisenhower je včeraj razlagal vodnikom Kongresa svoje načrte in cilje tekom potovanja po Evropi, Aziji in Afriki. Jutri bo o tem razpravljal na tiskovni konferenci, v četrtek zv. od 7:15 do 7:30 bo pa preko radia in televizije govoril splošni javnosti.

CLEVELAND, O. — V mestnem svetu je prišlo med demokrati ponovno do močne opozicije proti predsedniku sveta Jacku Russellu. Zanj se je izjavilo 16 demokratov, proti pa devet. Kljub temu je bil imenovan, čeprav mu dejansko do absolutne večine manjka en glas. Za voditelja demokratske večine v svetu je bil imenovan J. Flannery, za "pisarja" pa Thad Fusco.

WASHINGTON, D.C. — Iz materiala, ki sta ga zbrala mornariški oficir Malcolm Ross in znanstvenik Charles Moore, ko sta z višine 15 milj nad zemljo opazovala Venero, je razvidno, da obstoja na tem planetu voda. Obstoj vode omogoča tudi obstoj kake vrste življenja. Če to na Veneri obstoja, mora biti zelo primitivno.

BUDAPEST, Madž. — Janos Kadar, vodja madžarskih komunistov, ki imajo tod ta teden svoj partijski kongres v navzočnosti Nikite Hruščeva, je dejal, da bodo sovjetske čete na Madžarskem ostale, dokler bo to zahtevala potreba. Tekom svojega govora je precej ostro napadel "zahodne imperialiste", pred vsem seveda Združene države. Kadarju ni prav, da bodo te dni začeli Združeni narodi splošno razpravo v glavni skupščini o položaju na Madžarskem.

DRUŠTVENI IMENIK

Veliko posameznih društev ima v našem listu seznam svojih uradnikov, čas in kraj sej. Te sezname priobčujemo po enkrat na mesec skozi vse leto proti plačilu $10.

Društvom, ki imajo mesečni oglas v tem seznamu, objavljamo brezplačno tudi vabila za seje, pobiranje asesmenta in druge kratke vesti. Dobijo torej za borih $10 dosti koristnega.

Vsem društvom priporočamo, da na letnih sejah odobre letni oglas v imeniku društev Ameriške Domovine in si s tem zagotove tudi priložnost za brezplačno objavo društvenih vesti in novic.

NEHRU GLEDA NA SPOR S KITAJSKO BOLJ RESNO

Nehru je izjavil, da bo Indija smatrala tudi napad na Nepal za napad na lastne meje. Narod je pozval k disciplini, ker sedaj "ni prostora za malenkostne prepire."

NEW DELHI, Ind. — Predsednik indijske vlade Javaharlal Nehru je izjavil, da bo Indija branila tudi Nepal pred ogrožanjem s strani komunistične Kitajske, tako je Indija dejansko prevzela odgovornost za vso 3,000 milj dolgo mejo na Himalaji in njenih jugovzhodnih odrastkih. Nehru je dal izjavo v parlamentu v času, ko so začele v javnost prihajati vesti, da so na poti v Nepal indijske čete. Nehru je že preje objavil, da bo Indija v smislu svojih dogovorov s Sikimom in Butanom branila tudi ti dve državici pred tujim ogrožanjem.

Raztegnitev jamstva na Nepal v trenutku spora z rdečo Kitajsko je iznenadila parlament in javnost, vendar sta jo oba sprejela z velikim odobravanjem.

Nehru je v govoru na visoki šoli v Guargaonu, kakih 18 milj od tod, opozoril, da so kitajski vdori na indijsko ozemlje resna nevarnost indijski svobodi. Čas je resen v taki meri, da ni in ne sme biti prostora za malenkostne spore doma. Indija mora biti pripravljena na obrambo enotna in disciplinirana. Predsednik vlade je zatrjeval, da indija ne bo "kupovala" miru za vsako ceno.

Kitajci imajo zasedenega kakih 6,000 kv. milj indijskega ozemlja. Kitajska vlada je preložila razgovore na temelju sedanjega dejanskega stanja, kar pa je Nehru odklonil. On zahteva, da Kitajci najprej zapuste indijsko ozemlje, potem pa se bo z njimi voljan meniti o mejnem sporu. Kitajci zahtevajo v celoti preko 40,000 kv. milj ozemlja, ki ga smatra Indija za svoje.

V zunanjepolitični debati v parlamentu je Nehru zagrozil z odstopom, ko so postali kritiki preostri. Dobil je veliko zaupnico ob koncu debate, ni pa se mu posrečilo dobiti za svoje stališče podpore celotega parlamenta in cele javnosti. On hoče še vedno ostati nevtralen v mednarodni politiki, med tem ko del javnosti zahteva skupni dogovor za obrmabo severne meje s Pakistanom.

—o—

PINAR DEL RIO, Kuba. — Kubanska vojaška sodišča so včeraj obnovila razprave proti nasprotnikom vlade Fidela Castro. Med obtoženci, za katere zahteva državno tožilstvo smrt, je tudi nekaj ameriških državljanov.

Kdo ima prav!

Kitajci trdijo, da so Amerikanci ugrabili njihovega konzularnega uradnika v indijskem Bombayu, ki pa se ga jim je posrečilo "rešiti."

NEW DELHI, Ind. — Predsednik vlade Nehru je dejal v parlamentu, da oblasti raziskujejo, na kateri strani je resnica, na ameriški ali kitajski. Ameriški poslanik se je pritožil prvi češ, da so člani rdečega kitajskega konzulata v Bombayu ugrabili ameriškega marinskega narednika Armstronga na cesti pred poslopjem konzulata, ko se je ta pripeljal v družbi člana kitajskega konzulata Changa, in ga imeli zaprtega preko pet ur.

Kitajska vlada se je pritožila, da so Amerikanci ugrabili Changa in ga imeli zaprtega nad 20 ur, da pa se mu je posrečilo pobegniti, ko se je vozil z ameriškim marinom mimo kitajskega konzulata. Amerikanec naj bi tekel z nožem za pobeglim, ki pa so mu priskočili na pomoč člani konzulata in ga rešili. Amerikanca so nato izročili indijski policiji.

Amerikanci trdijo, da je Kitajec Chang prišel na ameriški konzulat v Bombayu in zaprosil za politično zavetje, pa se naslednji dan premislil, nakar ga je nar. Armstrong spremil do konzulata.

—o—

Jeklarski štrajk bodo razvozljali z arbitražo?

WASHINGTON, D. C. — Predsednik jeklarske unije McDonald na tihem išče pot, ki naj bi vodila k arbitriranju vseh spornih vprašanj med jeklarnami in unijo.

Ideja in upanje sta lepi, vsa zamisel pa šepa na tem, da McDonald ne bo mogel sam izbrati članov arbitraže, ampak samo skupno z jeklarnami in te bodo že gledale, komu naj zaupajo svoje interese v tem mezdnem sporu.

—o—

Policijski avto ukraden!

CLEVELAND, O. — V nedeljo zjutraj je bil ukraden avto policijskega detektiva izpred policijske garaže Central Police Station.

Avto so 14 ur kasneje našli na Mallu ves zasnežen, kar naj bi dokazovalo, da je moral biti tam že precej časa. V avtomobilu je bilo orožje in druga policijska oprema nedotaknjeno.

—o—

— Od l. 1900 je število farmarjev v Združenih državah padlo za 1,200,000.

Iz Clevelanda in okolice

Žalostna vest—

Mrs. Rose Cepek na 14224 Strathmore, Mrs. Sophie Yappel na 1858 Idlewood, in njun brat Jack Sernel na 6309 Edna Ave. so dobili sporočilo, da se je smrtno ponesrečil tekom službe njihov brat Frank Rudolph Sernel, cestni nadzornik, doma na Kremenci pri Begunjah nad Cerknico. Zapustil je doma ženo Milko, pet otrok, očeta Jakoba Sernela, brate Slavkota, Viktorja, sestro Angelo in več drugih sorodnikov, v Clevelandu pa zgoraj omenjene.

Seja—

Članice dr. St. Clair Grove, No. 98 W. C. so vabljene jutri zv. ob 7:30 na sejo v navadne prostore. Po seji bo obhajanje sv. Miklavža..

Molitev—

Članice dr. sv. Ane št. 4 SDZ so vabljene v četrtek ob 8:30 zj. v Želetov pogrebni zavod na St. Clair Ave. k molitvi za pok. Pauline Zigman, ob 9:30 zj. pa k pogrebni sv. maši v cerkvi sv. Vida.

Zadušnica—

Jutri ob 7:30 bo v cerkvi sv. Vida sv. maša za pok. Edwarda A. Tramte ob 1. obletnici smrti.

Radio—

Pri Oblak Furniture Co. na 6612 St. Clair Ave. imajo veliko odličnih AM-FM radio. Več v oglasu!

Zadušnica—

Jutri ob 11:25 bo v cerkvi Marije Vnebovzete sv. maša za pok. Viktorja Svigel na 7. dan po njegovi smrti.

Letna seja—

Društvo Carniola Hive št. 493 TM ima jutri zv. ob sedmih v SND na St. Clair Ave., soba št. 1 letno sejo. Vse članstvo vabljeno. Po seji okrepčila.

K molitvi—

Članice in člani Društva sv. Katarine št. 29 ZSZ so vabljeni jutri zv. ob 6:30 v Zakrajškov pogrebni zavod k molitvi za pok. Henrya Kristy.

—o—

Povzroča res tobak raka?

WASHINGTON, D. C. — Dr. Burney, glavni zdravnik naše Javne zdravniške službe, agencije federalne administracije, trdi v posebnem članku glasila Ameriške zdravniške zveze, da je prepričan, da kajenje zelo lahko povzroča raka na pljučih. Članek se opira na tri obširne preiskave, ki so bile izvršene deloma v Ameriki, deloma v Angliji; poroča, da je na primer zadnjih 25 let število smrtnih slučajev radi raka na pljučih zelo narastlo.

Na 100,000 prebivalcev je bilo pred 25 leti takih smrtnih slučajev samo 3.8, danes jih je že 31. L. 1956 je umrlo v Ameriki za rakom na pljučih 29,000 ljudi. Dr. Burney ne dela razlike med tobakom, cigarami in cigaretami, po njegovem so vse tri vrste nevarne za zdravje. Ne veruje tudi, da bi filtri kaj prida pomagali, vsaj ne taki, ko jih imajo današnje cigarete. Dr. Burneya skrbi posebno pojav, da se smrtni slučaji radi raka na pljučih množijo hitrejše kot smrtni slučaji, ki so povzročeni po drugih vrstah raka.

Tobačna industrija še ni odgovorila na ta članek.

Angleška delavska stranka je zborovala

LONDON, Ang. — Kot vsako leto je angleška delavska stranka sklicala tudi letos svoj redni občni zbor v Blackpool. Seje so se začele preteklo soboto. Letošnji občni zbor je za stranko pomemben radi tega, ker si laboristi dajejo obračun, zakaj so propadli na zadnjih volitvah. Obenem jim je treba izdelati tudi program za udejstvovanje v novem parlamentu.

Najživahnejše so debatirali o nacijonalizaciji. Delavski desničarji pravijo, da ni treba smatrati nacijonalizacije za steber strankinega programa, ker v Angliji ni nobene potrebe, da bi morala ravno država usvarjati zase gospodarske monopole. Levica pa slejkoprej zagovarja potrebo, da mora država nacijonalizirati vse važne gospodarske panoge. Angleška politična javnost z zanimanjem sledi debatam na občnem zboru.

Vodja stranke Hugh Gaitskell je v soboto v dolgem predavanju razlagal, da je vprašanje nacionalizacije industrije postalo zastarelo in da v javnosti ne vleče več. Treba ga je zato opustiti kot cilj delavske politike. Njegove besede so naletele pri levem krilu stranke na oster protest. Nacionalizacija produkcijskih sredstev je predstavljala od vsega začetka stranke glavni del njenega programa.

Gaitskell je dobil največjo oporo od Charlesa Pannella in Denisa Healeya, dveh laborističnih poslancev, ki sta se oglasila k besedi iz dvorane. Na splošno so prevladovali nasprotniki Gaitskellovih predlogov in misli. Desno krilo stranke se je postavilo zanj šele, ko se je oglasil k besedi mladi socialist Shirley Williams in tovariše opozoril, da delavska stranka ne bo nikdar dobila nobenih volitev, če bo to debato nadaljevala.

Kot zadnji govornik vodstva stranke je spregovoril Aneurin Bevan. Ta je Gaitskellove predloge sprejel in podprl v skrajno pičli meri, zatrjeval je strankinim delegatom, da je nacionalizacija velikih podjetij še vedno potrebna in mora ostati cilj strankinega dela. Dokazaval je ob sovjetskem zgledu, da današnjega gospodarstva ni mogoče prepustiti samemu sebi, ampak da je veliko koristnejše ustvariti načrtno vodstvo. Pri tem je priznal, da ne verjame v to, da bi bilo treba stremeti za "monolitično družbo z javnim lastništvom do zadnje ravni.

Bevanov nastop je žel vsesplošno odobravanje, delno tudi zaradi tega, ker je ostro napadel konservativno vlado, kar je Gaitskell opustil.

Delegatje so se razšli, ne da bi bilo vprašanje novega strankinega programa rešeno. Stranka je slej kot prej razklana v levico, ki se drži starih socialističnih načel, in v desnico ki bi rada stranko spremenila v taki meri, da bi bila sprejemljiva tudi angleškemu srednjemu stanu, ki mu je vsaka razredna borba odvratna in odveč.

AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
6117 St. Clair Ave. — HEnderson 1-0628 — Cleveland 3, Ohio

National and International Circulation

Published daily except Saturdays, Sundays, Holidays and 1st week in July

Publisher: Victor J. Knaus; Manager and Editor: Mary Debevec

NAROČNINA:
Za Zedinjene države:
$12.00 na leto; $7.00 za pol leta; $4.00 za 3 mesece
Za Kanado in dežele izven Zed. držav:
$14.00 na leto; $8.00 za pol leta; $4.50 za 3 mesece
Petkova izdaja $3.00 na leto

SUBSCRIPTION RATES:
United States:
$12.00 per year; $7.00 for 6 months; $4.00 for 3 months
Canada and Foreign Countries:
$14.00 per year; $8.00 for 6 months; $4.50 for 3 months
Friday edition $3.00 for one year

Entered as second class matter January 6th, 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the act of March 3rd, 1879.

83 No. 231 Tues., Dec. 1, 1959

Naša zakonodaja o unijah

Druga polovica preteklega stoletja je bila zlata doba za nebrzdani ameriški kapitalizem. Veliki podjetniki — in po njihovem vzgledu tudi mali — so neusmiljeno izmozgavali delavstvo. Delavce je takrat nagnal bolj obup kot pa kaka ideja, da so se skušali s skupnimi silami upreti kapitalističnemu izkoriščanju. Začetek delavskih organizacij, njihovega ustanavljanja in delovanja, je bil izredno težak, kajti naše javno mnenje je bilo takrat popolnoma pod vplivom liberalnih idej v svobodnem gospodarstvu, ki so dajale močnejšemu pravico, da brezobzirno uničuje slabejšega. Takratna ameriška javna uprava je bila na strani podjetnikov, toda morala je kmalu spoznati, da velika podjetja uničujejo kar na debelo tudi mala in srednja podjetja in se povrhu še združujejo v kartele in truste. Grozila je nevarnost, da bo denar obvladal tudi politiko, spori med federacijo in gospodarskimi mogotci so jasno govorili, kaj vse bi radi dosegli vrhovi naših gospodarskih krogov.

Strah pred tako bodočnostjjo je nagnal Kongres, da je proti koncu preteklega stoletja izglasoval Shermanov zakon, ki je prepovedoval monopole in vsako organizacijo, ki omejuje gospodarski promet, z namenom, da v našem gospodarstvu obdrži sistem svobodne konkurence.

Shermanov zakon ni imel namena, urediti tudi delokrog delavskih unij in njim podobnih delavskih organizacij. Delodajalci so ga vendar z uspehom vporabljali, kadar je bilo treba preganjati unije. Na žalost so jim dajala potuho takratna sodišča, ki so pogosto videla v delavskih unijah zločinske zarote, ki hočejo uničiti svobodno tekmo. Ne morda tekmo med podjetniki, ampak med delavci! Postavila so se na stališče, da mora biti vsak delavec popolnoma svoboden, komu naj proda svojo delovno silo. Ako se veže s svojim tovarišem, da bi jo dražje prodal, je to takrat že pomenilo monopoliziranje delavske sile, ki nasprotuje načelu svobodne konkurence. Unije so torej monopoli delavne sile, ki jih je treba preganjati v duhu Shermanovega zakona!

Tako pojmovanje unij je seveda skozi in skozi popačeno, toda treba je bilo par desetletij, da je izbila na dan prava misel o unijah. V tej dobi so delavci s svojimi voditelji bili žrtve brezobzirnega preganjanja. Sedeli so po ječah, njihova kri je tekla na ulicah, toda bližala se jim je ura odrešenja. Leta 1914 je bil uzakonjen Claytonov zakon, ki je jasno določal, da "človekovo delo ni noben predmet za trgovino" in kot tako ne spada pod zakon proti trustom. Dosledno ne morejo spadati pod zakon organizacije, ki branijo človeško delo pred izkoriščanjem. To osnovno načelo je veljavno še danes, toda podjetniki ga ne priznajo in se še napenjajo, da bi unije prišle pod zakonodajo proti trustom. Prva leta so imeli srečo. Sodnije so jim šle na roko vkljub jasnemu besedilu Claytonovega zakona, posebno pri štrajkih, kjer so zelo rade gnale delavce s silo na delo in tako jemale delavstvu njegovo najvažnejšo pravico v trenutku samoobrambe, to je pravico do štrajkanja. Zato je moral Kongres izglasovati l. 1932 nov Norris-LaGuardia zakon, ki je varoval unije pred neupravičenimi posegi federacije in sodnij, kadar so unijski delavci bili na štrajku. Zakon podčrtava prav posebno, kako važna je za delavce pravica, da se s podjetniki pogajajo kot organizirana enota. Nov zakon iz l. 1935 je še razširil pravice unij do kolektivnega pogajanja s podjetji in prepovedal nekaj postopkov, ki so jih podjetniki rabili, da obidejo zakon iz l. 1932.

Zakon iz l. 1935 je bil trn v peti podjetjem in njihovim poklicnim organizacijam. Zdelo se jim je, da gre unijam preveč na roko. Na drugi strani so nekatere unije začele zakon tudi zlorabljati, kar je podjetja samo podžigalo, da so rovarila proti takratnemu pravnemu položaju unij. To so podjetniki izrabili takoj po zadnji svetovni vojni. Takrat je Kongres prešel začasno v republikanske roke. Na pritisk podjetnikov je izglasoval l. 1947 znani Taft-Hartleyev zakon, ki je v nekaterih točkah omejil pravice delavskih unij. Toda glavna pravica unij do neomejenega kolektivnega pogajanja o mezdah s poslodavci je ostala neokrnjena. V tem pogledu ni prikrajšal unijskih pravic tudi letošnji zakon o delavskih unijah, dasiravno je na splošno bolj vpoštevaval želje podjetnikov kot unij. O tem smo tekom leta obširno poročali.

Boj za unije in proti njim še ni končan. Podjetja stojijo še naprej na stališču, da morajo unije spadati pod zakon proti trustom, kar bi praktično pomenilo, da bi morale sodnije prepovedati vsako unijo, ako bi to zahtevala podjetja. Trdijo, da federacija enostransko podpira samo unije na škodo podjetij, ker jih noče spraviti pod zakon proti trustom. To ni res, kajti pod zakon ne spada cela vrsta industrij, prometna podjetja in vse poljedelske zadružne organizacije. Trdijo, da so unije postale "prevelike." Tudi to ni res. Obstoja na stotine malih unij; velike so unije samo na tistih gospodarskih področjih, kjer so tudi podjetja velika. Povrhu je v unijah organiziranih samo okoli 16 milijonov delavcev, torej komaj dobra četrtina vseh ameriških delavcev in uslužbencev. Podjetja se tudi pritožujejo, da nekatere unije zlorabljajo svoj položaj. To je deloma res, toda glavne zlorabe so že odpravljene z zadnjimi zakoni o delavskih organizacijah. Končno očitajo podjetja unijam, da s svojimi pretiranimi zahtevami podpirajo inflacijo. Da bi človek podobno obtožbo lahko naslovil tudi na podjetja, tega nočejo uvideti.

Mislimo, da je podjetjem morda najlepše odgovoril njihov svoječasni veliki prijatelj pokojni senator Taft, ki je rekel, da bi morali napraviti za unije poseben "zakon proti trustom," kajti sedanji zakoni jim niso namenjeni in tudi ne obravnavajo nobenega važnega problema unijskega gibanja.

Zakonodaja o delavskih unijah še ni zaključena, obravnavala bo pa verjetno samo podrobnosti, osnovnih pravic delavskih unij ne bo omejevala. Živimo v dvajsetem in ne devetnajstem stoletju, to bi morali voditelji in zagovorniki podjetnikov bolj vpoštevati, pa bi imeli več uspehov v svojih prizadevanjih, da "varujejo" svoje pravice proti delavskim unijam.

SENKLERSKE NOVICE IN GOVORICE

Vročina je že davno popustila, imeli smo dež in celo sneg je že pokril naše ceste, hiše in vrtove, od kar sem se zadnjič oglasil, pa bi najrajše še molčal, da me niso iz uredništva podregali, naj vendar spet dam kak glas od sebe, ker da se je na slovenskem Senklerju že dosti zgodilo, spremenilo in — govorilo.

* * *

Seveda se je pri nas dosti spremenilo. Treba je samo napraviti mal sprehod po Senklerju od "Ribnice" gorskoz proti Kulturnim vrtovom, kjer so v septembru postavili spomenik pok. pesniku in skladatelju Ivanu Zormanu, pa smo si o tem na jasnem.

Tedaj se je v Jugoslovanskem kulturnem vrtu — v katerem pa dela Slovencem Cankarju, Baragi, Gregorčiču in Zormanu družbo samo Črnogorec Njegoš — zbralo veliko število rojakov in rojakinj. Poleg nas je bilo še nekaj desetin tujcev in predstavnikov drugih narodnostnih skupin, ki imajo tudi v Clevelandu svoje kulturne vrtove. Ves spored je potekal v angleščini, dokler se ni sen. Frank J. Lausche oglasil v domači besedi in tako dal celi stvari domač izraz. Priznati mu je treba, da je redek Amerikanec drugega slovenskega rodu, ki ne skriva svojega slovenskega porekla, ampak je celo ponosen nanj. V tem bi nam lahko služil v svetel zgled!

Kar hudo mi je, ko se razgovarjam včasi z otroci, katerih očetje in matere se še niso znebili vonja slovenskih njih, travnikov in gozdov, pa ne marajo govoriti slovensko, če tudi še znajo kako besedo! Prenekateri starši trdijo, da proti temu ne morejo nič, da sta šola in družina, v kateri se otroci gibljejo, močnejši od njih. Je pa tudi dosti takih, ki nekako jezno zagodrnjajo, če jih povprašaš glede njih otrok, "kaj se bo s tem ubijal, ko je pa angleščina bolj potrebna!"

* * *

Oni dan sem se srečal z misijonarjem p. F. Rebolom, ki je prišel za nekaj mesecev na oddih s Formoze. Dosti zanimivega je vedel povedati o tamkajšnjem življenju. Pravil je o rojaku dr. Janežu, ki je znan na Formozi kot najboljši zdravnik in ki se silno požrtvovalno trudi za svoje bolnike. S temi ima včasih dosti težav, kajti tam je navada, da pride bolnik v bolnišnico z vso družino. Ta se naseli okoli njegove postelje, otroci, ker drugod ni prostora, pa kar pod njo. Tam kuhajo in v vsem skrbe, da bolniku ne bi kaj manjkalo. Zdravnik si ne more pomagati, čeprav ve dobro, da bi bolnik bolj potreboval mir kot pa 'skrbno in nežno nego" družine.

Dr. Janež je dosti postaven fant in Formožanom ne gre v glavo, zakaj se ne oženi. Formožanke bi ga posebno rade rešile "ledig stanu," pa se jih korajžno in uspešno otepa! P. Rebol je dejal, da so v tem pogledu res dobrega srca. Pri tem se je hudomašno muzal, ne da bi razkril, kaj naj to pomeni.

* * *

North American Bank, ki je od februarja sem le še podružnica Central National, se je koncem oktobra srečno preselila v nove moderne prostore na drugi strani ceste, par blokov bolj na vzhod. Tam je precej velik in lepo urejen prostor za parkanje avtomobilov. Vhod nanj je ponoči in čez soboto ter nedeljo "zaverižen."

Central National bi si brez dvoma pridobila dosti prijateljev in zaslužila prenekatero pohvalo, če bi ta prostor puščala preko sobote in nedelje, ko so v Narodnem in v Baragovem domu razne prireditve in sestanki, odprt, da bi obiskovalci lahko tam puščali svoja vozila. Morda bi se upravi omenjenih domov v tem pogledu skušali pogovoriti z upravo Central National.

* * *

Štajerci, pristni in "naturalizirani," so letos Martina zopet slovesno praznovali. Špindlerjeva mama so nacvrli krofe ter narezali gosi, ki jih je sicer spekel Hočevar z Maple Heights, dodali temu še nekaj zelenjave, nato pa je njihov Tonček vse lepo zavito in okrašeno znosil gostom.

Ljudi se je kar trlo in Štajercev je bilo tedaj skupaj toliko, kot nikoli doslej.

Toplakov Franček in šefov Lojz sta skrbela za zabavo, med tem ko je blagajnik Jože Resman (starejši) gledal, da je vsakdo dobil svoj pripadajoči del okrepčila po — nakaznici.

Da bi se tradicija ohranila in štajersko martinovanje živo ostalo, so izbrali odbor, ki bo prihodnje leto skušal to narodno šego obnoviti v še bolj popolni obliki. Zaradi skušnje in doseženih uspehov v letošnjem letu, je bila večina odbora potrjena kar še za prihodnje leto, kot je postal že običaj pri vseh naših društvih, pa naj bodo od — KSKJ, ABZ, SDZ ali SNPJ. Le Gusta Kollandra in Kolaričevega Frančeka so dodali "starinam."

Tonklijev Marjan je vlekel meh in vabil na ples, da se nekaterim še v ranih urah ni dalo iti počivat! Sicer pa, — saj Martin je samo enkrat na leto!

* * *

Ob priložnosti smrti škofa dr. G. Rožmana so se posebno postavili tudi v Ljubljani. Šentviški župnik č. g. L. Baznik je telefoniral tja, da želi govoriti s škofom Vovkom, administratorjem Ljubljanske škofije. Odgovorili so mu, da "tega človeka" tam ne — poznajo. Pa naj še kdo reče, da v Ljubljani niso dovolj vljudni in postrežljivi!

* * *

Smrt ljubljanskega škofa dr. G. Rožmana je segla Slovencem na splošno globoko do srca, posebno "novi" so pokazali, kako jim je bil pokojnik pri srcu. Zelo radi bi videli, da bi ležal na mrtvaškem odru pri Sv. Vidu, kjer jih je tolikokrat obiskal, kjer je tolikokrat prišel med nje, pa naj je bilo že v dvorani, v zasebnem stanovanju ali v — cerkvi.

Njihova želja ni bila izpolnjena, kljub vsemu razumevanju, ki ga je v tem pogledu pokazala — škofija.

Svojo ljubezen so clevelandski Slovenci do pokojnega škofa dokazali s tem, da so napolnili velikansko stolno cerkev sv. Janeza ,ko so bile v njej pogrebne molitve in slovesna črna sv. maša.

* * *

Senkler se modernizira. Cela vrsta podjetij je prenovila tekom letošnjega leta pročelja z vhodi, zadnja med njimi je Prijateljeva lekarna in drogerija na oglu 68. ceste in Senklerja. Sramoto temu novemu življenju dela le bivši Norwood kino, pred katerim leže razbite steklenice in drugo, kar ne spada tja!

* * *

Napovedujejo, da bomo skoro dobili tudi novo posojilnico, prvo svoje vrste v državi na temelju novega zveznega zakona. Skupina podjetnih mladih ljudi je zbrala $150,000, k čemur bo zvezna vlada dodala še $300,000. Nova posojilnica bo skušala pomagati zlasti malim podjetjem. Njen predsednik bo menda Anthony F. Novak, državni poslanec, ki ima svojo pisarno na Senklerju.

* * *

G. Ivan Avsenek, znani gospodarstvenik, ki je delal po prihodu v Združene države pri Free Europe, od kar pa je šel v pokoj, pomaga pri Ameriški Domovini, je dopolnil pred časom 70 let. Kljub letom je še trden in svež. Naj mu bodo na tem mestu izrečene čestitke! Bog ga ohrani še dolgo let!

* * *

"Združeni igralci" so se v soboto, 14. novembra, z "Mežnarjevo Lizko" kar dobro odrezali. Nova Lizka je dobra pevka in igralka ter je v tem pogledu žela veliko priznanja.

* * *

Dr. Jože Felicijan in g. Karlo Bonutti sta nova slovenska šolnika s Senklera. Prvi uči na St. John's College, drugi pa na Notre Dame College. Obema čestitam in želim obilo uspeha v lepem poklicu.

* * *

Če bi me zametel sneg ali če bi mi puran od Zahvalnega dne v grlu obtičal, da bi moral za dalj časa molčati, naj že kar zdaj voščim vesel Božič in srečno novo leto.

Joe Bevček.

Slovenski Miklavž pri Sv. Vidu

Cleveland, O. — Kakor že precej let bo tudi letos slovenska šola pri Sv. Vidu povabila v goste prijatelja otrok — sv. Miklavža. Star običaj je brez dvoma toliko vreden, da ga obdržimo tudi todle in da z njim pričaramo pred naše otroke del tistega, kar smo kot otroci doma tudi sami doživljali. Otrokova duša potrebuje nekaj tistega, kar ga iz vsakdanjega življenja zdaj pa zdaj popelje k sanjam in tihim upom in zdi se mi, da težko najdemo kaj lepšega kakor pričakovanje Miklavževe noči.

Slovenska šola pri Sv. Vidu iskreno želi, da bi naši otroci izšli iz nje kot otroci, ki se zavedajo, da so Slovenci in prav tako želi, da bi se v urah, čeprav so skromne, naučili slovenščine vsaj toliko, da bi jim v govoru ne delala težav. Gotovo pa je, da med učenje mora priti tudi kaj takega, kar otroka sprosti in mislim, da v ta namen ni nič boljšega kakor igrice in deklamacije. Za to leto bodo otroci zaigrali prizore iz operete Miklavž prihaja. Trudijo se, vaje imajo, letalo v tem mrazu sem in tja in radi bi nam pokazali vsaj nekaj. Resnično iz srca jim prihaja vse to pehanje in na moč grdo bi bilo, če bi njih Miklavž šel mimo nas.

Kakor vsako leto, bomo tudi letos trkali na vrata slovenskih trgovcev in na srca tistih, ki bi radi pripomogli, da bi miklavževanje lepo uspelo. Če bo vsak po svoji moči le malo prispeval, sem prepričan, da bo Miklavž mogel priti v vsem sijaju in veličanstvu. Osrečil bo s svojim prihodom otroke, osrečil pa po svoje tudi nas stare, ki bomo ob mladi, topli krvi otrok začutili, da nazadnje nismo še tako stari, da bi še enkrat ne mogli podoživeti svoje mladosti.

Naznanil je svoj prihod nebeški svetec za 6. decembra v novi dvorani pri Sv. Vidu. Točen čas: ob treh popoldne. Pravšna ura za postaranega škofa Miklavža in pravšna ura za nas vse, da ga srečamo. Delimo otroško veselje mi vsi, posebno pa starši. Naj bo na ta dan otroško veselje tudi naše veselje.

Karel Mauser.

Knjiga o zgodnji slov. preteklosti v angleščini

Izšla je knjiga Alojzija Kuharja "The Conversion of the Slovenes and the German-Slav Ethnic Boundary in the Eastern Alps."

Dolgo pričakovana knjiga pokojnega dr. Alojzija Kuharja je sedaj izšla in predstavlja izredno lepo božično darilo za vse Amerikance slovenskega pokolenja. Bilo je precej truda in napora, precej prošenj za prednaročila, da smo končno dobili knjigo, kakršno smo že dolgo pričakovali. Zahvaljujemo se vsem, ki so nam pri tej veliki akciji za uveljavljanje Slovencev tako vneto pomagali s prednaročili, ker bi brez njih knjiga nikdar ne mogla iziti.

Knjiga dr. Alojzija Kuharja "The Conversion of the Slovenes and the German-Slav Ethnic Boundary in the Eastern Alps" je izšla kot drugi zvezek knjižne zbirke "Studia Slovenica," ki si je nadela težko nalogo opozoriti znanstveni svet na slovenski narod in njegovo kulturo. Knjiga je vezana in ima 231 strani. Kot taka predstavlja največji znanstveni tekst slovenskega znanstvenika v angleškem jeziku. Knjižna zbirko "Studia Slovenica" hoče nadaljevati z izdajanjem knjig o Slovencih. To delo bo seveda mogoče samo z razumevanjem vse javnosti. Ker nameravamo v prihodnjem letu izdati vsaj še eno knjigo, prosimo vse prijatelje, da nam pomagajo pri prodaji te knjige in da nam zopet pomorejo, ako jih bomo prosili za prednaročila.

Knjiga pokojnega dr. Kuharja bo dostojen spomenik velikemu slovenskemu možu, ki ga je rodila naša koroška zemlja. S tem delom smo mu postavili spomenik v svetovni znanosti, iz katerega bodo zgodovinarji črpali svoje znanje o zgodovini Slovencev v srednjem veku. Pisati o problemu pokristjanjenja v osmem stoletju ni lahko. Viri, ki so zgodovinarju na razpolago, niso posebno obširni, toda pokojnemu dr. Kuhraju se je posrečilo analizirati jih do potankosti, razbrati njih smisel in nam podati nove poglede na vso slovensko zgodovino srednjega veka in posebno še na zgodovino slovenske Koroške v srednjem veku. Pokristjanjenje Slovencev v srednjem veku je bil tisti korak, ki je ohranil Slovence vsaj delno in jim omogočil razvoj njihove kulture. Zato je naša dolžnost, da to dobo slovenske zgodovine skrbno preučimo in spoznamo.

Knjiga o pokristjanjenju Slovencev in o nemško-slovanski etnični meji v Alpah je v naših razmerah doslej tudi edini slovenski odgovor na nemško propagando o "nemštvu" Koroške. Ni knjiga, ki bi bila pisana kot polemika, ampak je resno in temeljito znanstveno delo, preko katerega ne bo mogel noben slovenski zgodovinar.

Ker je knjiga pisana v angleškem jeziku, bo lepo služila vsem svetovnim znanstvenikom, tudi tistim, ki doslej poznajo Slovence samo iz spisov nemških ali italijanskih pisateljev, ki skušajo pogosto omalovaževati slovenske napore za kulturno rast in samobitnost. S knjigo si je Liga slovenskih katoliških Amerikancev postavila trajen kulturni spomenik v ameriški slovenski javnosti.

Tisti, ki so knjigo že v naprej naročili in plačali, jo bodo prejeli v najkrajšem času po pošti. Kdor jo pa še ni naročil, jo lahko takoj naroči na naslednjih naslovih:

Studia Slovenica, P. O. Box 4531, Washington 17, D. C.

League of CSA 258 E. 19. St., New York 3, N. Y.

Cena vezani knjigi je pet dolarjev za vsak izvod. Oba omenjena naslova imata še v zalogi tudi prvo knjigo knjižne zbirke "Studia Slovenica," to je Arneževo knjigo "Slovenia in European Affairs," na katero ponovno opozarjamo vse tiste, ki si žele izpolniti svoje domače knjižnice z lepimi knjigami o Slovencih.

O pomenu knjige bodo še veliko pisale vse naše revije kakor tudi ameriške revije, ki se ukvarjajo s slovanskim svetom. Vse prijatelje tudi prosimo da, samo ko bodo knjigo prejeli, napišejo kake članke o knjigi in jo priporočajo svojim sorodnikom in znancem. Predvsem pa je knjiga nujno potrebna vsem zrelim in izobraženim mlajšim slovenskim Amerikancem, od katerih pričakujemo, da bodo v bodočnosti ustvarili sami svoja dela o slovenski kulturi. V času izida lahko samo naznanimo, da bo knjiga lepo predstavila slovensko znanost svetovni javnosti in da je to knjiga, na katero smo vsi lahko ponosni.

E. A. Kovačič.

Kdo in kako nam drži življenje?

NEW YORK, N. Y. — Na to vprašanje so dobile pretekli teden newyorške gospodinje prav nazoren odgovor.

311 mlekarn in okoli 13,000 unijskih transportnih delavcev se je sporazumelo na novo mezdno pogodbo, seveda na račun konsumenta. Radi pogodbe so mlekarne povišale ceno mleku za pol centa na kvart, da "pokrijejo povečane stroške za dostavljanje mleka."

Kako izgledajo ti stroški? V New Yorku porabijo dnevno kakih šest milijonov galonov mleka, to bo dalo mlekarnam tedensko $210,000 več dohodkov. Od tega bodo porabile za večje prevozne stroške samo $105,000, ostalo bodo pribile k svojim dosedanjim dobičkom.

Tako kot je bilo v tem slučaju, je praviloma tudi v drugih. Od novih mezdnih pogodb nimajo koristi samo delavci, ampak tudi podjetniki. Odjemalcem pa ostane tolažba, da lahko zdihujejo nad draginjo.

Jabolčnik namesto vode — to pot drugače

V neki francoski vasi je izbruhnil požar in takoj so poklicali iz sosednjega kraja gasilce. Ti so takoj prihiteli z vsemi pripravami, toda nemočni so ugotovili, da v bližini ni vode. Tri domačije je pa požirali ogenj. In požar je grozil, da se bo še razširil. Župan je spoznal veliko nevarnost in hitro pretehtal, kaj je več vredno. Odločno je ukazal možem, da privalijo iz kleti sode jabolčnika. Tega tam zares ne manjka, ker se vsi ukvarjajo spridelovanjem te pijače. Jabolčnik se je izkazal za zelo učinkovito gasilno sredstvo, ker se je penil. Na ogenj politi in zbrizgani jabolčnik je bil vreden 400,000 frankov, preprečil je pa petkratno škodo.

— V Minneapolisu, Minn., je 152 urejenih parkov s skupno površino 6,000 akrov.

KANADSKA
AMERIŠKA DOMOVINA
AMERICAN HOME
FOR Freedom AND Justice...
AMERICAN IN SPIRIT
FOREIGN IN LANGUAGE ONLY
SLOVENIAN
MORNING NEWSPAPER

Iz slovenskega Toronta

Torontski Slovenci umrlemu nadpastirju

V soboto, 21. nov., je množica vernih Slovencev napolnila cerkev M. Pomagaj v Torontu. G. župnik je opravil sv. mašo za pokojnim nadpastirjem dr. Gregorijem Rožmanom. Po sv. maši se je vsem zahvalil za lepo udeležbo, za molitve in za sv. obhajila, ki so jih verniki darovali za priljubljenega pokojnika.

Žalna svečanost je bila v nedeljo popoldne v slovenski dvorani. Tudi pri tej je slovenska družina v Torontu z obilno udeležbo pokazala, da nam je bil pokojni škof priljubljen nadpastir. Na okrašenem odru je bil postavljen katafalk, odet s črnino. Ob njem so gorele sveče in stala dva fanta v narodnih nošah.

Prireditev je vodil g. Otmar Mauser. Pokojnemu škofu v slovo je ganljivo in prepričljivo govoril dr. J. Kolarič, ki je orisal najprej škofovo življensko pot, nato pa prikazal škofa kot enega največjih trpinov modernih časov. Drugi govornik je bil g. P. Markeš. V svojem govoru je poveličeval pokojnega škofa kot velikega in neustrašenega borca za resnico in čistost katoliškega nauka in kot vodnika, ki je iz ljubezni do svojega naroda bil vedno pripravljen žrtvovati svoje dobro ime in tudi svoje življenje.

Za slovo so pevci zapeli "Vigred se povrne." Ljudje so z žalostjo v srcih in s solzami v očeh tiho odhajali vsak na svoj dom.

Por.

Ob odprti krsti očeta

Brez posebnega poziva, brez posebnih priprav smo se dvignili in pohiteli Slovenci iz Kanade — največ iz Toronta, da bi še enkrat gledali v drago obličje ljubljenega nadpastirja ljubljanske škofije dr. Gregorija Rožmana. Našli smo ga v cerkvi sv. Lovrenca v Clevelandu. Negiben je ležal v krsti, oblečen v škofovski ornat. Njegov obraz je bil lep, poln miline in dobrote kot vedno, ko je prihajal med nas. Vse okrog njega pa je bilo preprosto, brez rož in zelenja. Pri oltarju so maševali duhovniki, verniki pa so molili, molili s solzami v očeh.

Tudi odhod rajnega iz kraja njegovega zadnjega bivališča je bil preprost in tih. Možje so ga odpeljali in slovenski fantje v narodnih nošah so ga spremili v clevelandsko stolnico, kjer ga ga je sprejelo par tisoč Slovencev. Škof mu je maševal, nadškof opravil pogrebne molitve in župnik Baznik je spregovoril angleško besedo v slovo.

A končno vendarle: Preden je mrtvo truplo odšlo proti zadnjemu počivališču v Lemont, je zadonela s kora prekrasna "Vigred se povrne." Solze so zalile oči ob zvokih: al' prijat'la sem nazaj nikdar več ne bo.

Tako simbolično je bilo njegovo slovo iz slovenskega Clevelanda. V življenju je najrajši prihajal med svoje ljudi tih, brez bučnih in velikih sprejemov. Njegovo življensko delo — borba za čistost katoliškega nauka, borba z ljubeznijo za duše — ni našlo priznanja na tem svetu. Zvesto pa je veroval v opravičenje v nebesih. Tudi slovo iz slovenskega Clevelanda je bilo tako. Nihče ni rekel velikemu pokojniku slovenske besede slovesa, komaj na pragu ga je ujela "Vigred se povrne." Njegovi zvesti so zavili poslovilne misli in besede v molitev in jih zaupali nebesom.

Zvesto in molče je v življenju nosil križ, prepričan, da ne sme pričakovati nobenega plačila na tem svetu. V upanju, da ga že uživa na onem, naj mu sveti večna Luč!

P. M.

SLOVENSKE POTNIŠKE AGENCIJE

ladijske in avionske karte tudi na kredit

- Posebni popusti za emigrante na avijonih po 15. oktobru, na ladjah pa po 1. januarju.
- Imigracija, obisk starega kraja, obisk rojakov iz domovine, prevodi itd.
- Nakazila v Jugoslavijo Din 615 za $1.—, strošek .80. Bankovci Din 666 za $1.—.
- Paketi: zahtevajte cenike, carina ni velika in se mora predplačat.
- Vaš denar zavarovan do $10,000.—.

Pišite v slovenščini, informacije brezplačno.

WORLD TRAVEL SERVICE, LTD.
3968 St. Lawrence Blvd.
Montreal, P. Q. VI 4-5292
258 College St.
Toronto WA 3-4868

$1 za gramofonsko ploščo

slovenske in druge iz starega kraja pošiljamo po pošti.

COMET RADIO CO.
555 St. Clair W. od Bathursta
Toronto — LE 5-7269

Prodajamo pohištvo po tovarniških cenah. — Pridite in prepričajte se!

Se priporoča:
M. KOLEDIN

ČE SE SELITE

Izpolnite ta odrezek in ga nam takoj pošljite. Ni potrebno, da nam pišete pismo. Naslove menjamo dvakrat tedensko. Navedba starega naslova je nujna.

AMERIŠKA DOMOVINA
6117 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio

Moj stari naslov: .....

.....

Moj novi naslov: .....

.....

MOJE IME: .....

PROSIMO, PIŠITE RAZLOČNO.

Zahvala iz Bele krajine

TORONTO, Ont. — Končno sem prejel zahvalno pismo od upravitelja župnije Radovica, č. g. V. Vrtačnika, v katerem se zahvaljuje vsem dobrotnikom v Kanadi in Združenih državah. Sporočil nam je, da je cerkev sv. Marjete v Bojanji vasi sedaj popravljena in tako očuvana gotovega propada. Č. g. Vrtačnik piše takole:

"'Danes dne 8. novembra 1959 obhajamo v ljubljanski škofiji zahvalno nedeljo, ko se Bogu zahvaljujemo za prejete dobrote preteklega leta. Ob tej priliki se čutim dolžnega da se kot župnijski upravitelj župnije Radovica v Beli krajini, zahvalim vsem dobrotnikom v Kanadi in v U. S. A., ki ste s svojimi darovi omogočili in pripomogli rešiti razpadanja eno izmed naših cerkva, to je podružno cerkev sv. Marjete v Bojanji vasi, ki so jo naši predniki pred stoletji z velikimi žrtvami in z veliko ljubeznijo zgradili in vsa stoletja lepo za njo skrbeli. Zaradi težkih udarcev, ki so prizadeli v zadnji vojni naše farane, ko so izgubili svoje domove, je ta cerkvica začela tako propadati, da bi bila v par letih izgubljena za vedno. Cerkvi je bilo treba takoj na pomoč priskočiti. Vso dobro voljo so pri tem pokazali domači farani, katerim ste pa priskočili na pomoč rojaki iz Kanade in U. S. A. pa tudi dobrotniki drugih narodnosti, s tolikimi prostovoljnimi prispevki, da smo v letošnjem poletju cerkev obnovili in jo razpadanja rešili. Naj tudi v bodoče naše cerkvice krasijo naše hribčke in vasi in naj svetu oznanjajo, da tukaj prebiva veren slovenski narod. V imenu faranov se vsem dobrotnikom zahvaljujejo ključarji z župnikom vred. Bog plačaj!

Imena darovalcev: Po $20: Nick Horvat, Louis Babic, Joseph Petric; po $10: Joseph Bajuk, Ivan Plut; po $5: Louis Bajuk, Matija Petrič, Joe Nemanič, John Witmar, Tone Brodarič; po $4: Frank Božiček, po $3: John Cesar, po $2: Alojzija Atilik, Mary Babic, roj. Plut, po $1: Terezija Molek, Pepca Skrabec, Joe Mavretic, Stefan Zore, John Grsic, Stan Jelen. Poslano župniku skupno $122.00.

Gornji zahvali se pridružujem tudi podpisani s srčno željo, naj ljubi Bog in sveta Marjeta povrneta vsem dobrotnikom. Ti darovi so živa priča globoke vere, kakor tudi ljubezni do nikdar pozabljene rodne grude, do naše drage domovine Slovenije.

Posebej se želim zahvaliti ge. Lenki Stukel, katera je nabrala in poslala g. župniku tako lepo vsoto. Bog plačaj rojakinja!

Še enkrat vsem darovalcem prisrčna hvala, obenem pa blagoslovljene božične praznike in srečno novo leto, hvaležni

Louis Babic.

S kolesom okoli sveta

MONTREAL, Que. — Slovenec g. Viktor Zajelšnik iz Montreala se je podal s kolesom okoli sveta. Potovanje je začel leta 1957 iz Vancouvra do Mexico; iz Mexico se je vračal po Združenih državah do Montreala, od koder se je odpeljal s posredovanjem slovenske potniške agencije World Travel Service z ladjo "Vulcanio" preko New Yorka do Casablance.

Od tam je nadaljeval pot s kolesom in je dosedaj že obiskal sledeče države: Avstrijo, Francijo, Skandinavske dežele, Rusijo, Poljsko, Čehoslovaško. Sedaj se nahaja v deželah Bljižnega vzhoda. G. Viktor Zajelšnik potuje s kolesom znamke "Torpedo" in se bo vrnil v Kanado spomladi leta 1960.

POZOR!

Novo otvorjeni krznarski salon izvršuje vsa krznarska dela po najnovejši modi. Strokovna popravila z garancijo. Cene najnižje.

FURRIER SALON POPOV
233 Spadina Ave Toronto, Ont.

Škof Anton Martin Slomšek

Slomšek velik slovenski rodoljub

(Nadaljevanje)

1. Ljubezen do slovenskega naroda, do njegove mile besede in pesmi mu je začela kot dečku vcepljati že njegova mati. Slomšek sam večkrat omenja, kako mu je mati pripovedovala mične povesti in prepevala pesmice. Njeno delo je nadaljeval kaplan Prašnikar, ki je zbiral ukaželjne dečke in jih učil brati in pisati. Med njegovimi najboljšimi učenci je bil Anton Martin Slomšek. V novomašni pridigi je Prašnikar svojemu nekdanjemu učencu rekel tudi tole: "Ti si bil prvi med vsemi otročiči, ki si z veseljem k mojemu nauku pritekel in zvesto vsak dan zahajal v šolo dve in pol leti."

V gimnaziji v Celju je vzbujal v Slomšku narodno zavest njegov prof. Anton Zupančič. Slomšek pravi o njem: "Bil je Zupančič za tisto dobo iskren Slovenec, ki je prvi dramil svoje učence, naj se lotijo materinega jezika, ki je zapuščen spal v prahu."

2. Tako je Slomšek ljubezen do svojega naroda in njegovega jzika prinesel že v bogoslovje. Med vsemi bogoslovci je on slovenščino najbolj obvladal in že prvo leto svojega bivanja v celovškem bogoslovju začel svoje sošolce bogoslovce poučevati slovenski jezik. V uvodnem govoru, ki ga je imel v začetku tečaja, je zavračal ugovore zoper rabo in pouk slovenščine, ki je takrat bila zapostavljena in je veljala kot jezik neomikancev, ki se ga ni treba učiti; dovolj je znanje slovenščine, kolikor je otroci znajo že od doma. Slomšek pa pravi: "Vse se prenavlja, svet se popravlja, le slovenski jezik bi moral ostati zmeraj star in okoren!" V istem govoru je zelo grajal narodno odpadništvo: "Zakaj tajiš, nespametnež, da si Slovenec, ko vendar slovenstvo na svojem čelu nosiš, kaj se sramuješ svojega očeta in mater, zato ker sta Slovence?"

Svoje sošolce vzpodbuja, naj v letih pripravljanja na duhovniški poklic "prižigajo tudi lučko slovenskega jezika," da bodo šli med ljudstvo kot dobro pripravljeni učitelji: "Mladi lepi sad bode rasel, katerega bodemo vsadili; že dolgo bode črna zemlja naša trupla krila, daleč v dolgo večnost bomo stopili in še bode naš trud slovenščini žlahtni sad prinašal."

Tako se je Slomšek že v bogoslovju pokazal takšnega, kakršen je bil vse življenje: velik rodoljub in kulturni delavec. To delo je nadaljeval kot kaplan in pozneje kot špiritual, župnik in škof. Sadovi njegovega narodnega dela so ostali do danes.

V "Drobtinicah" l. 1849. beremo tale slavospev slovenskemu jeziku: ". . . Materinski jezik je najdražja dota, ki smo jo dobili od svojih staršev; skrbno smo ga dolžni ohraniti, olepšati in zapustiti svojim mlajšim. Človeški jezik je talent, katerega nam je izročil Gospod nebes in zemlje, da bi z njim barantali in storili veliko dobička. Kdor svoj materinski jezik pozabi, svoj talent malopridno zakoplje . . . Oj ljubi, lepi in pošteni slovenski materni jezik, s katerim sem prvič klical svojo ljubeznivo mamo in dobrega ateja, v katerem so me moja mati učili spoznavati Boga, v katerem sem prvič častil svojega Stvarnika! Tebe hočem kakor najdražji spomin svojih staršev hvaležno spoštovati in ohraniti, za tvojo čast in lepoto skrbeti po pameti, kolikor premorem; v slovenskem jeziku do svoje poslednje ure najrajši Boga hvaliti; v slovenskem jeziku najrajši učiti svoje ljube brate in sestre Slovence in želim kakor hvaležni sin svoje ljube matere, da, kakor je moja prva slovenska beseda bila, tako naj bo slovenska tudi moja poslednja."

Slomšek pisatelj

Jezik se ne more razvijati brez knjig. To je vedel tudi Slomšek. Zato je zgodaj začel pisateljevati, da bi Slovenci mogli zajemati izobrazbo iz knjig, ki so pisane v njihovem lastnem jeziku.

Prvi početki njegovega pisateljskega delovanja segajo v bogoslovna leta. Kot kaplan na Bizeljskem in v Novi cerkvi je še bolj uvidel potrebo slovenskih knjig. Vendar je v tej dobi zbiral in zlagal samo pesmi. Kot špiritual v Celovcu pa je začel izdajati prevode mladinskega pisatelja Krištofa Smida. Te prevode so naredili udeleženci tečaja slovenskega jezika; Slomšek jih je — največ ponoči — "pilil, gladil in popravljal" (dr. Franc Kovačič). Tako so že v prvih letih Slomškovega delovanja v Celovcu nastale "Prijetne prepovedi za otroke." Tem je pozneje sledila knjižica "Dober dan za mlade ljudi." "S temi knjižicami je Slomšek postal ustanovitelj slovenskega mladinskega slovstva (Kovačič).

Kot spiritual v Celovcu je Slomšek spesnil tudi znano in priljubljeno pesmico "Veselja dom" z začetno kitico: "Preljubo veselje, o kje si doma . . . Ta pesem je pravzaprav prevod iz nemščine, a kaže nam, kako je Slomšek znal tuje predloge prikrojiti po svoje in v duhu našega ljudstva. Zadnjo kitico v tej pesmi je čisto nanovo dodal; z njo je popolnoma obrnil misli na onostransko življenje: "Le eno veselje še čaka na me, v presrečni deželi, kjer mlado je vse; Trpljenje v taisto deželo ne zna, Le tamkaj je pravo veselje doma."

Pesem "Preljubo veselje" je nastala v šolskem letu 1836-37 o Martinovem. Bogoslovci četrtega letnika so za god svojega sošolca Martina Sevnika hoteli zapeti nekaj pesmi; med njimi je bila tudi nemška pesem "od veselja" (Die Freude), ki jim je posebno ugajala. To pesem bi radi zapeli po slovensko. Hitro stopi eden izmed njih k spirituálu in ga prosi za slovenski prevod. Preden sta minuli dve uri, je Slomšek prinesel pesem poslovenjeno nazaj. Prevod je bil lepši kakor nemški izvirnik, čisto prilagojen slovenskim razmeram. Iz mestne gosposke dvorane, s svečami razsvetljene, v kateri nemški pesnik zastonj išče veselja, nas Slomšek prestavi v naše domače razmere na kmetih: "Te iščem za mizo, kjer dobro jedo, Na lesu pri godcih, kjer sladko pojo.

Kot nadžupnik v Vuzenici je Slomšek izdal svojo najboljšo vzgojno mladinsko knjigo "Blaže in Nežica v nedeljski šoli," ki je še za Slomškovega življenja doživela tri izdaje. Ta knjiga mu je za vse čase zagotovila naslov "ustanovitelj slovenskega mladinskega slovstva." Kakor pove že naslov, jo je Slomšek spisal za nedeljske šole. Do l. 1848. je bilo na Slovenskem malo šol in še te so bile nemške, zato slovenskim otrokom niso mogle skoraj nič nuditi. Zato so prišle v navado nedeljske šole, v katerih so poučevali v slovenskem jeziku. Tem šolam je bila namenjena knjiga "Blaže in Nežica."

Za tiste čase je bila ta knjiga posebnost. Njena pomembnost je daleč presegala meje slovenskega naroda. Kardinal Schwarzenberg je dal "Blažeta in Nežico" prevesti na češki jezik, iz Moskve so takoj naročili 80 izvodov, na petrograjskem vseučilišču so knjigo dolgo rabili kot pomožno knjigo pri vzgojeslovju.

(Konec prihodnjič.)

Slovenska knjižnica v Montrealu lepo napreduje

MONTREAL, Que. — Slovenska knjižnica, ki je bila odprta v prostorih World Travel Service v Montrealu dne 1. septembra, lepo napreduje. Dosedaj je bilo izposojenih 300 knjig in bralci najraje segajo po knjigah slovenskih klasikov in romanih Modre ptice iz Ljubljane.

Vladimir Urbanc.

KRIŽEM PO KANADI

Zaradi zgodnjega snega je še vedno na poljih prerijskih pokrajin nepožetega okoli 260,000,000 bušljev žita, od tega kakih 100,000,000 pšenice. Upajo, da bo del tega žita še mogoče spraviti, če ne preje potem spomladi. To, kar bodo naželi tedaj, ne bo za drugega kot za živinsko krmo.

*

Napovedujejo novo zakonodajo za olajšanje ločitve zakona. Ta je sedaj dovoljena samo na temelju dokazane nezvestobe. Nekateri bi radi dovolili ločitev tudi za slučaj "zapustitive," krutosti in neozdravljive duševne bolezni. Podobni predlogi so bili pred parlamentom že v preteklosti, pa niso dobili večine. Verjetno tudi sedaj ne bo dosti drugače. Kanada se zaveda, da je zdrava in trdna družina osnova zdrave družbe in — države.

*

Imenovana bo na eni večjih ameriških univerz skupna ameriško-kanadska komisija, ki bo proučevala vprašanje alkoholizma v obeh deželah.

*

Skupno je bilo odobrenih na prekokanadski avtovelecesti del za $528,000,000. K tej vsoti je prispevala zvezna vlada $315,000,000.

*

Zvezni parlament bo v januarju razpravljal o odpravi smrtne kazni. Novo zasedanje se bo začelo 14. januarja.

*

Na stotine Indijancev na zahodni obali Vancouver otoka je zaradi lakote blizu smrti, ker je letos bil skrajno pičel ribolov.

*

Zdravstveni oddelek v Brit. Kolumbiji je objavil, da so imeli tam letos 104 slučaje polia, od tega 13 smrtnih, med tem ko jih je bilo lani le 13 in samo tri smrti.

*

Prihodnje leto bodo na cestah Manitobe uporabljali radar za odkrivanje prenaglih vozačev.

*

Prihodnje leto bo gradnja avtocest v Ontario precej omejena, če ne bo zvezna vlada dala na razpolago novih finančnih sredstev. Omejili bodo v takem slučaju tudi dela na pol dograjeni 401, ki teče 500 milj daleč od Windsorja do ontarijsko-kvibeške meje.

*

Zaradi stavke 850 stavbnih mizarjev in tesarjev je bilo v Hamiltonu v Ontario odpuščenih okoli 7,000 gradbenih delavcev.

*

Chrysler Corp. je ustavila produkcijo vseh osebnih in tovornih avtomobilov v Kanadi do srede decembra zaradi pomanjkanja jekla.

*

Predsednik pokrajinske vlade Kvibeka Suave je dejal, da splošnega zavarovanja za zdravljenje v bolnišnicah ne bodo uvedli, dokler ne bo posebna komisija celotnega vprašanja natančno proučila in dognala, koliko naj bi tako zavarovanje pokrajino stalo.

*

Razgovori med železniškimi družbami in železničarji so se začeli še prejšnji ponedeljek in se včeraj nadaljevali, toda do kakega sporazuma je še dolga pot.

*

Vlada proučuje predlog neke družbe, ki je pripravljena odpreti novo jamo v bližini one v premogovniku v Springvillu v Novi Scotski, kjer je našlo lansko jesen smrt 75 mož.

DOLG PREDOR

Najdaljši namakalni predor na svetu bo menda Alva Adams, ki ga grade v Rocky Mountains.

Ženske dobijo delo

Delo za žensko

Išče se ženska za hišno delo, enkrat na teden podnevi. Dva odrasla. Kličite SK 2-1132.

MALI OGLASI

V najem

4 sobe zgoraj se oddajo odraslim na E. 61 St. Poizve se na 1083 E. 67 St., od 4. do 7. ure zvečer. —(1,4.dec)

Stanovanje se odda

Lepo in čisto 6-sobno stanovanje na E. 64 St., tri spalnice, beneški zastori, poploščena kuhinja in kopalnica, plinski furnez, avtomatični vodni grelec, samo odraslim. Kličite EN 1-2646. —(234)

Sobe se odda

4 sobe se oddajo na E. 63 St., poceni. Kličite CL 1-3781. (235)

Apartment v najem

5 sob in kopalnica, spodaj, na novo dekorirane, se oddajo blizu E. 73 in St. Clair. Kličite EN 1-4585 pred 3. uro pop. (235)

Naprodaj

4-sobni bungalow, nič kleti, velik lot, sadna drevesa. Idealno za starejši par. Cena $9,750. Blizu E. 185 in Lake Shore Blvd. RE 1-7075. (233)

Stanovanje oddajo

Trisobno stanovanje s kopalnico in velikim zaprtim porčom oddajo za $45 na mesec odraslim. Kličite HE 2-1397. (231)

V najem

Oddajo se 3 sobe zgoraj s kopalnico. Privatni vhod. garaža. Na 6310 Carl Ave. Tel.: EX 1-7562. (231)

Sobe se oddajo

Tri opremljene sobe se oddajo v najem blizu cerkve Marije Vnebovzete. Kličite GL 1-9661. (232)

Sobe se oddajo

Dve sobi se oddasta, poštenim fantom v Euclidu. Kličite RE 1-4028. (231)

Kadar ste prehlajeni!

pridite k nam! Imamo izborno domače zdravilo proti KAŠLJU in prehladu! NE ČAKAJTE, ampak pridite takoj, ko se prehlad pojavi!

MANDEL DRUG
15702 Waterloo Rd. KE 1-0034

Naročila sprejemamo in razpošiljamo tudi po pošti!

HANDEL - MAZZETTI:

Junakinja iz Štajra

"Tu gre vse križem, kaj? Pa pomislite, da po dnevi nimam nobenega časa. Dvaindvajset otrok imam v dveh razredih, zraven se pa hodi pisat učit še nekaj odraslih fantov in deklet. Tako gre dan za dnem. Pisati moram ponoči. Od samega čečkanja se mi kar temno dela pred očmi. Sicer pa letos ni bilo kdo ve kaj novega . . . Oj, kaj boste rekli k moji latinščini — uboga pokveka je . . ."

V letopisu se je bralo o roparjih, ki so bili ono leto obsojeni na smrt, o raznih uimah, ki so zadele Štajer, o Hendelnovi izvolitvi je bilo zapisano, da je bila to velika nesreča za Štajer. Pater Albert je bral: "Prvo nedeljo v septembru je pridigal Albert, apostolski mož. Šestnajstega septembra je zopet pridigal Albert." Prvikrat je bilo njegovo ime ovito z rdečim vencem, drugikrat pa z zelenim lovorjem. Tedaj se je pobožnemu patru, ki ni hotel ničesar vedeti o hvali, potemnilo čelo. Nejevoljno, skoraj jezno je vrgel rokopis od sebe proč. Učitelj je bil v zadregi in je rekel:

"Gospod pater, vam li ni prav, da sem tako zapisal? To je ljudski glas. Naj ga slišijo v tem samostanu, kjer vas ne znajo ceniti. Eden vas celo črno gleda."

"'Lepo vas prosim, molčite," je krepko vzkliknil Albert. "Li naj ves svet ve, kaj mi je trpeti v samostanu? Nikomur nisem črhnil o tem, nikomur tožil. Red mi je nad vse. Nikdar ne razkrivam ran svojih bratov, zakrivam jih. Kakor bi me kdo udaril v obraz, me boli, če tako govorite. Nehajte že vendar enkrat čenčati o stvareh, ki vas nič ne brigajo, in izbrišite to prazno slavo. Še nikdar niste zapisali večje budalosti!" Krepko je udaril z roko na rokopis.

"To ni res!" je sedaj vzrastel tudi Lindner. "Molčim naj, saj tako molčim," je robantil dalje. "Da me to nič ne briga. Briga me, Albert, največji pridigar in izvodnik v Štajru, briga nas vse. Če sem zapisal o roparjih, o uimah, ki so nas zadele, o Hendelnu, o največjem blagoslovu, ki ga nam je naklonil Bog, a naj molčim? To bi bila nehvaležnost nasproti Bogu, Albert ostane v letopisu, to vam povem, gospod."

"Potem pišite, kar hočete," se je grenko smehljal Albert. "Zapišite pa tudi, da pridige tega velikega pridigarja nikomur ne hasnejo, da se Štajer ni poboljšal niti za las, odkar psuje na leci. Sicer bom pa prihodnjo nedeljo sklenil svoje pridige in bom za naprej bral samo sveti evangelij. Pa tudi tega bo kmalu konec, ker bo moj predstojnik poklical boljšega." Menihu, ki so mu vse nade splavale po vodi, je mlado, gorečo dušo razjedala grenka bol, ki jo je še bolj užgala preprosta beseda tega moža. Zato mu je ušla ta beseda, ki bi je v mirni uri nikdar ne bil izpregovoril, najmanj nasproti tujcu.

Žal mu je bilo, da je tako govoril, pa bilo je prepozno. Učitelj se je ves razvnel in je rekel: "Tako! Ta bi bila lepa!" S svojimi suhimi rokami je zagrabil Albertove in jih je trdo držal, kakor bi se bal, da mu menih ne uide. "Vi ne smete več pridigovati, drugi da pride, sedaj, ko sedi Antikrist na prestolu in se razen vas vse trese pred njim? Nikdar! Potem bi morali kričati vsi kamni v Štajru, po katerih so od nekdaj hodili naši katoliški starši! Vaše pridige da so bob v steno, kaj? O Božiču smo imeli letos trideset svetih obhajil, veste li, koliko smo jih imeli, preden ste prišli vi sem? Nič in nič je nič, lahak račun. Če pa mislite, da morate spreobrniti luteransko sodrgo, pa vedite, da se grozdje ne trga s trnja, ampak z vinske trte. Veselite se, katoliške vinske trte že brste, to je vaše delo."

"Da, pri nas vinske trte brste," pravi Albert.

"Da!" je učitelj predrzno udaril na klečalnik. "Povejte, gospod: Li ničesar ne veste, da imamo v Štajru dober zgled? Ali kaj? Li ne prihaja vse to od vas, saj hodi k vam k sveti spovedi?"

V hipu se je Albert dvignil kvišku, temne poteze na obrazu so se mu napele. Besede pa ni spregovoril. Dobro je vedel, kdo je ona, o kateri govori učitelj.

"Častiti gospod me gleda, kakor bi me ne umel; pa mislim, da me ume," se je smehljal zgovorni mož. Ravnokar so bili še mogočni oblaki na nebu in so zastirali celico. Naenkrat je posijal v sobo svetel žarek in je kakor zlat ptiček plaval po sobi okoli.

"V mislih mi je Šventneričina Štefana in njena mati, ki ima gostilno. Njena drobenčad je pri meni v šoli. Da vam povem, gospod, veliko gostilen sem že videl, kaj takega pa še nikoli ne. Človek ne bi verjel, da je Štajer luteranski, če gre tje v goste. Podobi naše Ljube Gospe in sv. Jožefa visita v gostilniški sobi kljub vsem Hendelnovim prepovedim. Pa kako sta ovenčani z venci, pa luč gori pred njima vsako soboto. Ta žena razume svojo stvar, to je treba videti in slišati . . . Taka je kakor Ljuba Gospa na steni, samo da ena molči, druga pa govori, ne mnogo, pa ljubeznjivo in modro."

"Res, pobožno dekle je," je rekel Albert. Zlati sončni ptič je blesteč se smukal po meniški celici semtertje, zunaj po hodniku so se podili samostanski dečki-pevci ter se smejali.

"Gospod pater, ljubeznjivo in modro, ne pravim preveč! Seveda, zna tudi osorna biti. Če se hoče kdo okoli nje smukati ter se ji dobrikati — je namreč kaj lepa — že se obrne in — enadve-tri — je že zunaj. Toda, če pride govor na verske reči, takrat se vam drži kakor hrast in gorovi tehtno in preudarno, kakor bi tehtala besede na zlati tehtnici."

Albert je počasi stopal po sobi gori in doli, roke je imel sklenjene in je poslušal. Preprosti klepetač je naenkrat postal ves drug, pravi božji sel. In to dete božje previdnosti, o katerem govori . . . li nisi ničesar vedel o njem? Nisi li že dvakrat gledal v globino njene čiste duše? In vendar si pozabil nanje in nisi več zaupal v Boga. Albert, sram te bodi!

Učitelj je deklico slavil naprej:

"Gospod, samo en zgled. Pred nedavnim je prišel tje na večerjo Švedkorar, ki je slab katolik. Doma ima luteransko ženo in denarjev na kupe, vere pa in božjega strahu niti za vinar ne. Starina je zahteval pečeno piško — na petek . . . Štefana mu je mirno rekla: "Gospod, danes je petek." Sedaj pa je dedec začel psovati farje, ki so že ob vso oblast. Saj je tudi on katolik, toda za farje in njih zapovedi se ne meni noben pameten človek več. Štefana ga je gledala s široko odprtimi očmi, ki se svetijo kakor božje zvezdice na nebu, in je rekla: "Gospod, zabavljati je lahko, katoliško živeti je težje, pa toliko častneje."

Nobene besedice ni več črhnil in, gospod pater, kar je najlepše, zadnjič sem ga v svoje veliko začudenje videl v cerkvi pri vaši pridigi . . . In on ni edini, ki ga je spreobrnila beseda te deklice . . . Zares, božja milost je ž njo . . . Poznate li, gospod pater, Abrahama, štajerdorfskega mesarja? Jud je in je rekel, da je Štefana makabejska devica z modinskega gorovja. Rekel je, čast, komur čast, in vi, pater, pravite, da Bog ni blagoslovil vaših besedi. Štefana je vaša spovedenka, to vemo vsi. Torej velja beseda: Na njih sadovih jih boste spoznali."

"Res, velja!" je vzkliknil Albert, ki so se mu širile prsi in je čutil, kako se mu lajša srce.

(Dalje prihodnjič.)

———o———

CHICAGO, ILL.

REAL ESTATE FOR SALE SUBURBAN

GLEN ELLYN — By owner, transferred. 3 bedroom ranch, new furnace, 1½ tiled baths, full basement, garage, cabinet kitchen, dishwasher. Nr. parochial and public schools, churches, transportation. Must see inside to appreciate. $24,000. — Call collect Glen Eliyn 1269. (234)

REAL ESTATE FOR SALE

$5,000 DOWN buys 3 large apartments. Near Cubs Park. Apartment for buyer. Phone LOngbeach 1-1092. (231,

CHICAGO, ILL.

BUSINESS OPPORTUNITY

DELICATESSEN and RESTAURANT — Going business for 40 years. Will sell reasonably due to health. — Ron's Delicatessen, 3501 W. 5th Ave., Chicago. SA 2-9107. (233)

DAIRY and FOOD STORE — Maywood. Good location. Sell on account of illness. Terms. Reasonable. — Phone MUrray 1-0378. (231)

HELP WANTED MALE

ENGINEERS

Experienced in the Design of Hydraulic Components

Investigate the opportunities with this young, expanding division of one of America's top engineering corporations. Work and live near the shore of Lake Michigan in the heart of the fruit belt.

This division provides a good working environment, liberal fringe benefits and salaries commensurate with experience and ability.

Write or Call Collect
Mr. Lovellette or Mr. Hennum

BENDIX AVIATION CORPORATION
LAKESHORE DIVISION

St. Joseph, Michigan — GArden 9-3221
(231)

SAVE SAFELY at 4% ANTICIPATED RATE
ST. CLAIR SAVINGS
813 East 185th Street
25000 Euclid Avenue
6235 St. Clair Avenue
Cleveland, Ohio

ZULICH
INSURANCE AGENCY
18115 Neff Rd. IV 1-4221
Cleveland 19, Ohio

V EVROPI VEDNO POTREBUJEJO NAŠA ZDRAVILA!
Mi jih pripravimo in razpošljemo, kamor želite!
NAROČITE!
MANDEL DRUG
15702 Waterloo Rd.
KE 1-0034

NEW GE AM-FM DUAL SPEAKER Musaphonic® Radio $79.95

- 8 tubes plus rectifier
- Two 6½" G-E Dynapower speakers
- Output jack for tape recorder
- Continuous tone control
- AFC — Automatic Frequency Control — locks stations in tune
- Two built-in antennas

Price includes 90 day warranty on both parts and labor.

OBLAK FURNITURE COMPANY
6612 St. Clair Avenue — HE 1-2978
GREEN EAGLE STAMPS!
USE OUR CHRISTMAS LAY-AWAY PLAN!

GRDINA POGREBNI ZAVOD
1053 East 62 St. . . . 17002 Lakeshore Blvd.
Pokličite podnevi ali ponoči
HEnderson 1-2088 — KEnmore 1-6300
Moderno podjetje — Zmerne cene

MULLALLY FUNERAL HOME
ZRAČEVALNI SISTEM — AMBULANČNA POSLUGA
POGREBI OD $200.00 NAPREJ
365 East 156th Street — KEnmore 1-9410

Petinšestdeset let

nudi KSKJ ljubeznjivo bratsko pomoč svojim članom in članicam, vdovam in sirotam, v slučaju bolezni, nesreče ali smrti.

KRANJSKO KATOLIŠKA SLOVENSKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki

Premoženje: $12,500,000.00
Število certifikatov: 47,900

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, pošteni in nadsolventni podporni organizaciji —

KRANJSKO SLOVENSKI KATOLIŠKI JEDNOTI

kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti bolezni in onemoglosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema pod svoje okrilje moške in ženske od 16. do 60. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate za odrasle in mladino od $500.00 do $15,000.00.

K. S. K. JEDNOTA nudi tri načrte operacijskih podpor do vsote $400.00.

Ako še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, potrudi se in pristopi takoj — bolje danes kot jutri!

STARŠI, VPIŠITE SVOJE OTROKE V KSKJ!

Za pojasnila o zavarovalnini vprašajte tajnike ali tajnice krajevnih društev KSKJ ali pa pišite na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago St. — Joliet, Ill.

V BLAG SPOMIN

OB DRUGI OBLETNICI SMRTI NAŠEGA LJUBLJENEGA OČETA IN STAREGA OČETA

Anton Grdina

ki je zaspal v Gospodu 1. decembra 1957

Zakaj si, predragi šel od nas?
Samevamo brez Tebe, dolg je čas,
pogrešamo ljubeči Tvoj smehljaj,
zaman, zaman, Te kličemo nazaj.

Oko nam Tvoje več ne sije,
srce ljubeče več ne bije,
za Te se gorka solza lije —
a zaman, Tebe krije grob hladan.

Žalujoči ostali:
SINOVI in HČERE
SNAHE, ZET, VNUKI

Cleveland Ohio, 1. decembra 1959.

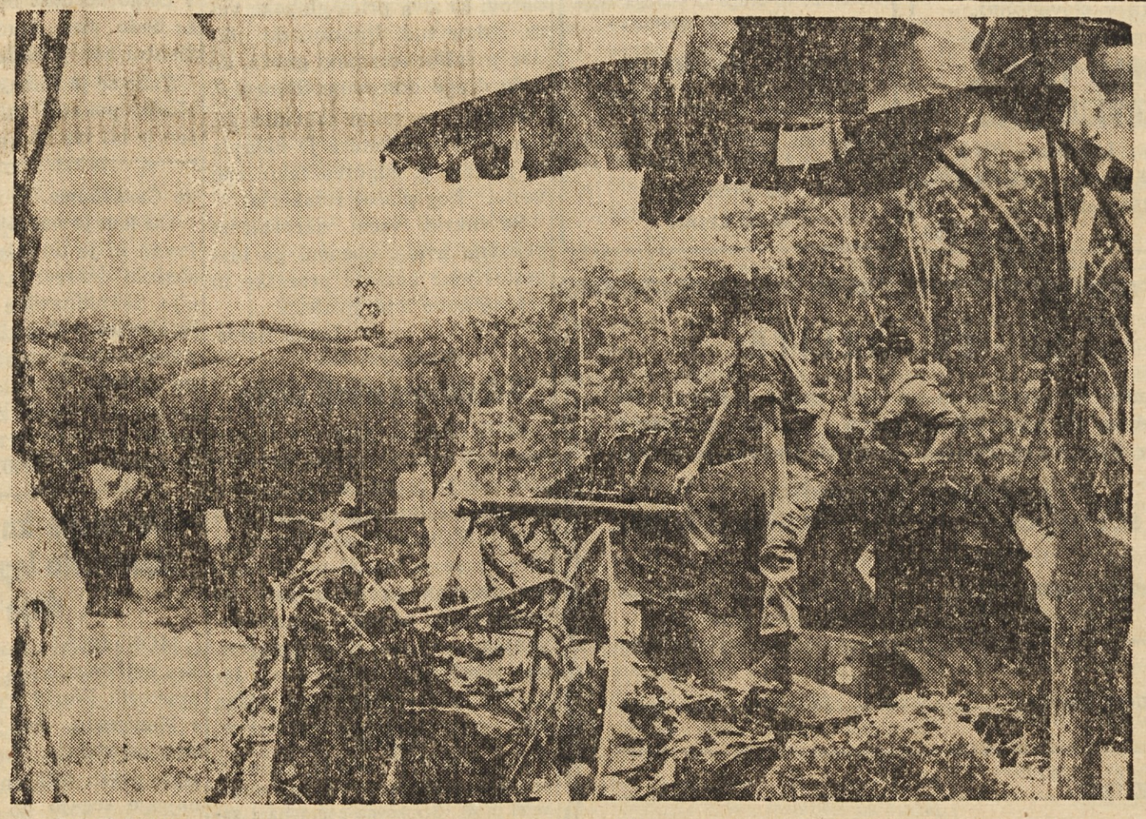

NENAPOVEDANI GOSTJE — Skupina angleških vojakov v tanku na patroli skozi malajsko džunglo se je nenadno znašla pred skupino slonov, ki se niso dali prav nič motiti. Sloni v Malaji so zaščiteni in se na splošno ljudi ne boje.